

De camera obscura aan de binnenkant.

Everdien Breken in haar camera obscura, een schuurtje in de Eempolder.

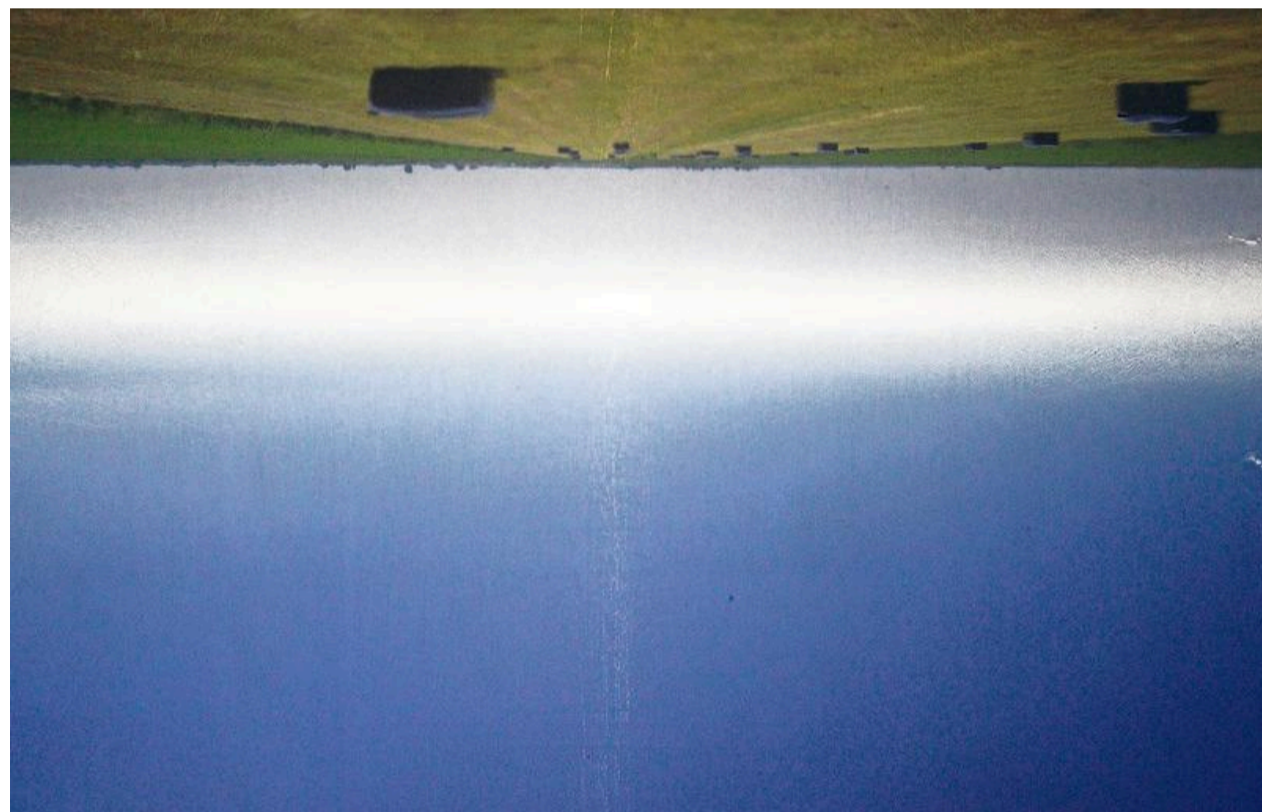

Eén van de 24 ondersteboven foto's die te zien is op de expositie.

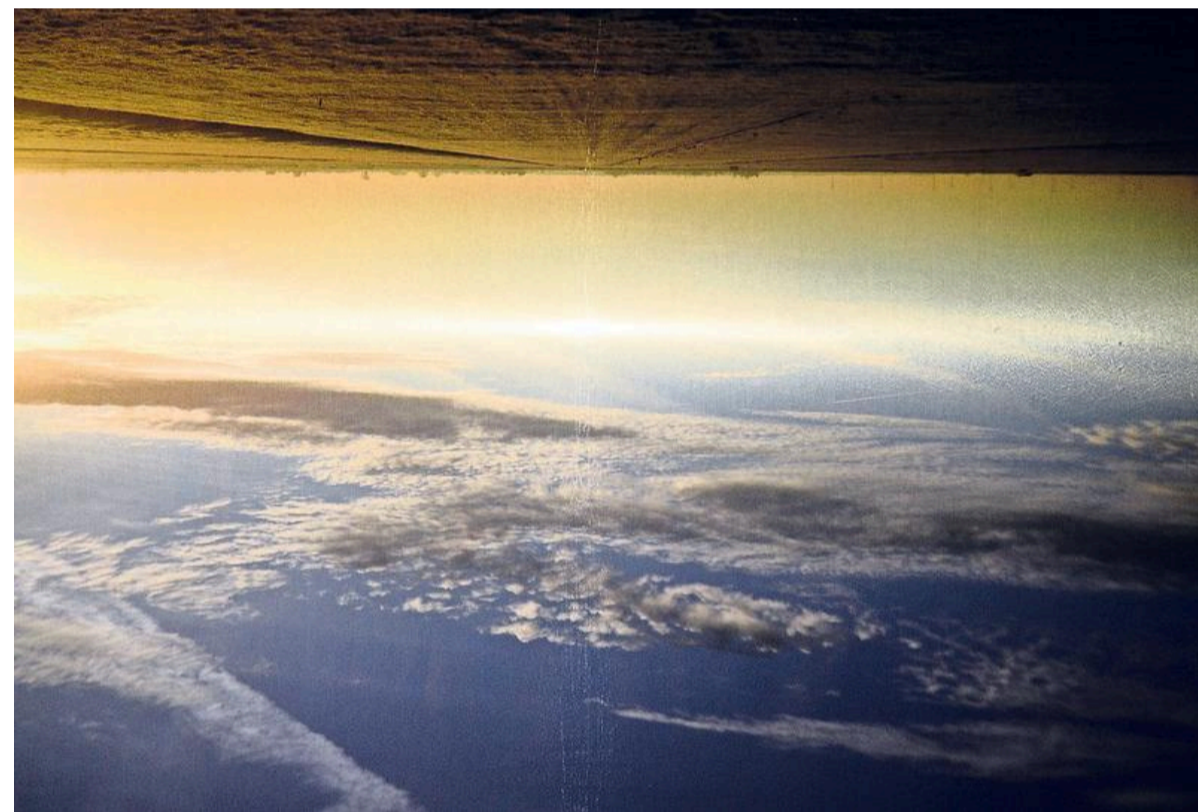

Het schuurtje in de polder.

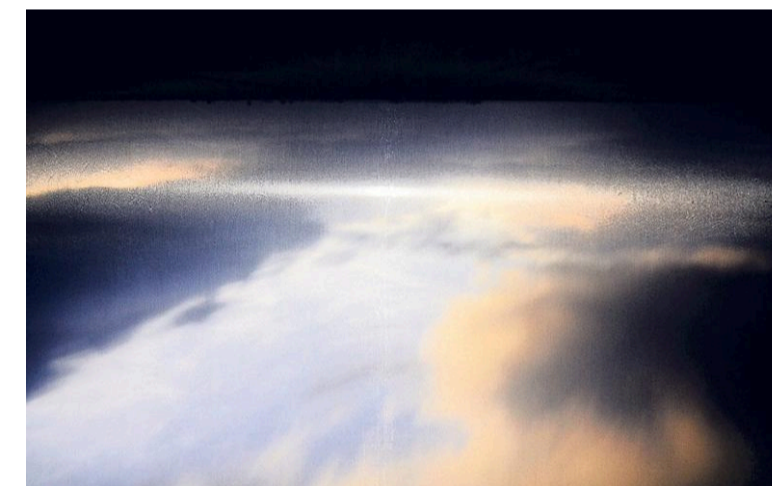
FOTO'S EVERDIEN BREKEN

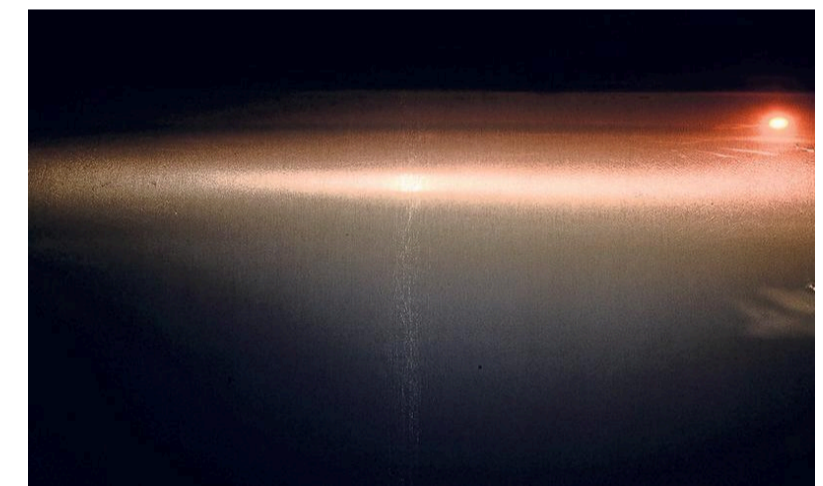
Hooibalen op het land in juli.

De polder eind januari in de vroege ochtend met de windmolens (bovenrand beeld) in de verte zichtbaar.

De polder in mei door de 'ogen' van camera obscura.

Camera obscura beeld gemaakt in de vroege ochtend eind augustus.

INTERVIEW Everdien Breken (65) maakte 9.000 beelden van de Eempolder

Saaiste reeks ooit? Nee! 'Eempolder blijkt prachtig'

Everdien Breken is wetenschapper én kunstenaar. Met 'Polderportret' combineert ze die kwaliteiten; ze maakte 9.000 foto's van de Eempolder vanuit een gaatje in een schuurtje. „Ik dacht dat het de saaiste reeks ooit zou worden, maar de Eempolder blijkt een mooi theater dat iedere keer anders is.” Vieren-twintig van haar foto's zijn te zien in het Huis van Eemnes.

Yvonne Hulbos

Eemnes ■ „Een fijne combinatie”, noemt Breken (65) haar twee beroepen. „Als ingenieur moet ik alles onderzoeken en bewijzen. Als kunstenaar beden ik nieuwe

invalshoeken en vragen.” Breken studeerde landmeetkunde aan de TU Delft, een professie waarbij heel nauwkeurig de leefomgeving in kaart wordt gebracht. „Zo'n twintig jaar geleden volgde ik een heroriëntatietraject, kwam ik uit

bij kunst en heb ik naast mijn baan een studie aan de kunstacademie gevolgd.” Inmiddels werkt ze als onderzoeker aan de Universiteit Leuven.

„In Leuven verbazen ze zich over hoe Nederland omgaat met het landschap. Over de maakbaarheids-gedachte die bij ons heerst en het gemak waarmee we in Nederland ons landschap veranderen. Meer landbouwgrond nodig? Regelen we! Meer huizen nodig? Bouwen we! Meer natuur nodig? Leggen we aan. We raken veel kwijt door die intensieve optimalisatie, verschraken het landschap. Laat ook eens een stukje leeg”, deelt de onderzoeker haar visie. Breken diende een onderzoeksvoorstel in bij haar

universiteit dat de maakbaarheids-gedachte tastbaar zou maken. „Ik zocht naar gebieden waar je die menselijke hand in het landschap goed kon zien. Een collega tipte Eemland. Ik ging kijken en was gelijk verliefd op de polder.”

'Klik'

„Een verrassend open gebied. De wonderlijke, lege oksel van de Randstad”, zo noemt ze de Eempolder met zijn open weidelandschap en rechte sloten.

„Ik wandelde door de polder, interviewde Eemnessers en stuitte op een lief schuurtje in de polder. Kort daarvoor had ik over 'camera obscura' gelezen en die twee, dat schuurtje en die camera, maakten

Polderportret

Van Everdien Breken met 24 foto's van de Eempolder gemaakt met de camera obscura. Te zien t/m 2 juli in het Huis van Eemnes www.huisvaneemnes.nl

een klik in mijn hoofd.”

De camera obscura is een voorloper van de moderne camera. Een soort schoenendoos met een gaatje erin waar lichtstralen door binnenkomen en beelden ondersteboven op de achterwand worden geprojecteerd. „De kunstenaar in mij had dit bedacht en de ingenieur in mij zoekt dan uit hoe je dat schuurtje aan de praat krijgt. Hoe je het bijvoorbeeld verdonkert, waar je de techniek zoals een zonnepaneel, internetverbinding tot camera laat.” Het werd een zelfvoorzienende installatie die elk uur een foto maakte en de resultaten naar Brekens telefoon stuurde. „Dag en nacht rolden de foto's binnen en ik werd steeds blijer van

de variatie die ik zag. 'Wat heeft Eemland vandaag weer in petto?' Vroeg ik me elke dag af. Ik had verwacht dat het de saaiste reeks ooit zou worden, maar de Eempolder bleek een enorm gevarieerd theater. Het licht, de seizoenen, het weer van mist, zon tot regen, maakten de beelden zo verschillend.”

Wat zie je?

Het bijzondere van camera obscura: alles wordt op zijn kop afgebeeld, waardoor de kijker 'gedwongen' wordt opnieuw te ontrafelen wat hij of zij ziet. Breken koos 24 van die omgekeerde foto's voor de expositie uit de 9.000 die er gemaakt zijn. „Allemaal heel ver-

schillend. Deze zijn bijvoorbeeld zo abstract dat het nauwelijks nog landschappen zijn”, wijst ze op foto's gemaakt bij een ondergaande zon.

De zon tovert grillige oranje en gele strepen op de verder grijszwarte achtergrond. „Hier zie je hooibalen op het land. Het enige moment dat er menselijke activiteit was want het gras wordt naar de koeien gebracht, de koeien komen daar niet meer grazen.” Foto's waarop ander menselijk ingrijpen in het landschap is te zien: windmolens in de verte. „Op een moment zie je heel klein een vliegje, dat op het scherm zat. Die foto heb ik er gewoon ingelaten”, zegt Breken met een lach.